

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA OPETUSHALLITUKSEN TU-
LOSSOPIMUS VUOSILLE 2020-2023 SEKÄ VOIMAVARAT VUODELLE
2020

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA OPETUSHALLITUKSEN VÄLINEN TULOSSOPIMUS
VUOSILLE 2020-2023 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2020

Sisällys

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA OPETUSHALLITUKSEN TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2020-2023 SEKÄ VOIMAVARAT VUODELLE 2020	1
1. Strategiset valinnat	3
2. Opetushallituksen palvelulupaus.....	4
3. Tulostavoitteet	4
3.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	4
3.2 Toiminnallinen tuloksellisuus.....	6
3.3 Voimavarojen hallinta	6
4. Riskienhallinta	6
5. Erityiset kehittämiskohteet	7
6. Voimassaolo ja seuranta	7
Liitteet	8
Liite 1. Toimintaympäristön analyysi.....	9
Liite 2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	10
Liite 3. Toiminnallinen tuloksellisuus.....	17
Liite 4. Voimavarojen hallinta	22
Liite 5. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen painopisteet.....	23

1. Strategiset valinnat

Opetushallitus vastaa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan asiantuntijavirastona koulutukseen, varhaiskasvatukseen ja elinikäiseen oppimiseen sekä kansainvälistymiseen liittyvistä kehittämis-, hallinto- ja palvelutehtävistä Opetushallituksesta annetun lain (564/2016) mukaisesti.

Opetushallitus jatkaa johdonmukaista ja pitkäjänteistä uudistamistyötä vaikuttavuustavoitteidensa mukaisesti toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Uudistamistyö perustuu ulkoisen toimintaympäristön analyysiin (liite 1), asiakastarpeisiin ja valtiokonsernin ohjaukseen.

Opetushallituksen tavoitteena on selkeyttää asiakaspalvelutarjoomaa, vahvistaa vuorovaikutusta, yhteiskehittämistä ja kumppanuuksia sekä osallistua aktiivisemmin yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Opetushallituksen toiminta perustuu henkilöstön kanssa muotoiltuun visioon, missioon ja toimintatapoja koskeviin kirjauksiin.

Visio

- Jokainen voi kasvaa potentiaaliinsa.

Missio

- Intohimona oppiminen!

Tapamme toimia

- luomme avoimuudella luottamusta
- muotoilemme yhdessä ratkaisuja
- uskallamme uudistua oppijan parhaaksi
- elämme kuten opetamme

Opetushallituksen visiosta ja missiosta johdetut neljä vaikuttavuustavoitetta ovat:

- eriarvoistuminen pysäytetään ja koulutuksen ja kansainvälistymisen tasa-arvoisuus kasvaa
- oppijoiden hyvinvointi paranee, painopisteenä erityisesti lapset ja nuoret
- jatkuva oppiminen nostaa osaamistasoa
- avarakatseisuus lisääntyy.

Opetushallitus tukee hallitusohjelman toimeenpanoa ja valtioneuvoston linjauksia ja niiden toteuttamista. Opetushallituksen vaikuttavuustavoitteet ja hallinnonalan yhteiset tavoitteet muodostavat yhdenmukaisen kokonaisuuden ja varmistavat johdonmukaisen kehittämisen hallinnonalalla. Strategiset valinnat pohjautuvat toimintaympäristöstä tehtyyn analyysiin (Kuva 1. Strategiset valinnat Opetushallituksen vaikuttavuustavoitteiden mukaan).

Kuva 1. Strategiset välinnat Opetushallituksen vaikuttavuustavoitteiden mukaan.

Opetushallitus edistää aktiivisesti Agenda 2030 -ohjelman toteutumista toiminnassaan. Lisäksi Opetushallitus toteuttaa Terveet tilat 2028 -ohjelmaa opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa yhdessä sovittavalla tavalla.

2. Opetushallituksen palvelulupaus

Opetushallitus kehittää koulutusta, varhaiskasvatusta ja jatkuvaa oppimista sekä edistää kansainvälisyyttä. Opetushallitus parantaa palvelujaan yhdessä asiakkaidensa ja kumppaneidensa kanssa. Opetushallitus varmistaa asiakkailleen sujuvan asioinnin ja laadukkaat asiantuntijapalvelut.

Opetushallitus kehittää toimintansa asiakaslähtöisyyttä. Tätä tehdään syventämällä henkilöstön asiakasosaamista sekä kehittämällä palveluiden ja asiakkuuden johtamista. Keskeisiä asiakkaita ovat oppijat, oppimisen ja kansainvälistymisen asiantuntijat, varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjät, työelämä sekä koko ympäröivä yhteiskunta päätöksentekijöineen.

3. Tulostavoitteet

3.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Vaikuttavuustavoitteet kuvastavat Opetushallituksen suunnitelmia toiminnan pitkäkestoisiksi yhteiskunnallisiksi vaikutuksiksi ja tukevat vision saavuttamista. Vaikutustavoitteet ovat neljän vuoden tavoitteita koulutuksen ja kansainvälisyyden saralla. Vaikutustavoitteiden toteutumista seurataan nelivuotisen tulossopimuskauden aikana. Vaikuttavuus- ja vaikutustavoitteiden saavuttamiseksi Opetushallitus vahvistaa poikkihallinnollista, eri hallinnon tasojen ja eri toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

Tavoite 1: Yhteisöllinen kehittäminen ja johtaminen vahvistuvat

Arjen työ ja kehittäminen on toimialalla nykyistä yhteisöllisempää ja eri toimijoiden yhdessä ohjautuminen vahvempaa. Johtamisosaaminen varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa on vahvistunut ja parantaa yhteisöjen kykyä vastata muuttuviin oppimisen, tuen ja hyvinvoinnin tarpeisiin.

Opetushallitus on

- tukenut oppivien yhteisöjen ja yhteiskehittämisen mallien muotoutumista
- uudistanut tapaansa toimia suuntaamalla työn painopistettä ohjaukseen ja tukeen sekä oppimisen johtamiseen
- vahvistanut valmentavaa ja mahdollistavaa johtamista.

Tavoite 2: Hyvinvointi paranee

Oppijoiden ja oppimisyhteisöjen hyvinvointi paranee. Erityisesti lapset ja nuoret voivat paremmin ja osallistuvat aktiivisesti oman jatkuvan oppimisen ja yhteisen hyvinvoinnin rakentamiseen.

Opetushallitus on

- tukenut oppimisyhteisöjen kykyä ja keinoja vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta ja toimijuutta turvallisissa oppimisympäristöissä
- kehittänyt tietotuotannon sisältöä ja menetelmiä sekä lisännyt tiedon hyödyntämistä hyvinvoinnin edistämiseksi ja uusien toimintatapojen luomisessa
- vahvistanut moniammatillisuutta, yhdessä toimimista ja yhteiskehittämistä.

Tavoite 3: Kansainvälisyys lisääntyy

Kansainvälisyys vahvistuu toimialalla. Kansainvälinen liikkuvuus ja yhteistyö, kielivaranto sekä avarakatseisuus lisääntyvät. Koulutusvienti kasvaa.

Opetushallitus on

- mahdollistanut liikkuvuuden ja yhteistyön kasvun Erasmus+ -ohjelman ja muiden vastuullaan olevien ohjelmien tehokkaalla toimeenpanolla
- edistänyt koulutusvientiä ja rakentanut maakuvaa niin, että Suomi näyttää kiinnostavana ja houkuttelevana korkean osaamisen maana
- lisännyt avarakatseisuuden, Agenda 2030:n sekä kotikansainvälistymisen ymmärrystä ja toteutumista yhteiskunnassa.

Tavoite 4: Osaamistaso nousee

Yhteiskunnassa tunnistetaan ja tunnustetaan eri tavoin hankittua osaamista ja vahvistetaan jatkuvaa oppimista. Opetushallitus toimii ennakoivammin kansainvälisen ja kansallisen tutkimus- ja arviointitiedon perusteella.

Opetushallitus on kumppaneidensa kanssa

- uudistanut koulutuksen ja osaamisen hankkimisen kehittämisprosesseja
- joustavoittanut koulutusjärjestelmää vastaamaan yhteiskunnan osaamistarpeisiin ja yksilöiden mahdollisuuksia kasvaa potentiaaliinsa ennakointitiedon avulla
- kehittänyt strategioita ja keinoja, joilla vahvistetaan toimijoiden osaamista.

Tavoite 5: Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus lisääntyvät

Jokaisella oppijalla on tasa-arvoiset mahdollisuudet saavuttaa potentiaalinsa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus koulutuksen ja varhaiskasvatuksen sekä kansainvälisyyden saavutettavuudessa

ja saatavuudessa paranee. Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus maan eri osissa toteutuu. Osaaminen työelämässä vahvistuu.

Opetushallitus on

- tukenut toimijoita niin, että varhaiskasvatus ja koulutus järjestetään tasa-arvoisesti ja laadukkaasti huomioimalla yksilöiden lähtökohdat ja tarpeet sekä alueelliset ja kielelliset erityispiirteet.
- kehittänyt opetushallinnon kansallisia digitaalisia palveluita ja niiden vaikuttavuutta tavoitteena kansainvälinen edelläkävijyys ja tasa-arvon turvaaminen.

Opetushallituksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevat indikaattorit ovat liitteessä 2.

3.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Opetushallitus toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot. Toiminnallista tuloksellisuutta koskevat mittarit ovat liitteessä 3.

3.3 Voimavarojen hallinta

Konsernitavoitteiden mukaisesti Opetushallitus kehittää ja johtaa työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi, asiantuntijuus, vahva osaaminen ja sen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen sekä valtion työnantajakuvan uudistaminen. Opetushallitus kehittää toimintakulttuuriaan, pääprosessejaan ja organisaatiotaan tukemaan laadukasta vaikutustavoitteiden toteuttamista ja tiukan resurssitilanteensa mukaista tehtävien priorisointia.

Henkilöstöjohtamisen uudistusohjelman toteutusta tuetaan siten, että Opetushallitus parantaa kilpailukykyään työnantajana. Opetushallitus valmistelee ja ottaa käyttöön vuoden 2020 aikana henkilöstöjohtamisen ja tulevaisuuden osaamistarpeita ennakoivan ohjelman, joka kytkeytyy vaikuttavuustavoitteisiin ja toimintatapoihin.

Opetushallitus ottaa toiminnassaan huomioon lainsäädännön mukaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovelvoitteet niin toiminnallisesta kuin henkilöstöpoliittisesta näkökulmasta.

Opetushallituksen toimitilat ovat tehokkaasti käytössä valtion toimitilastrategian mukaisesti. Tavoitteena on, että Opetushallitus siirtyy strategian mukaisesti monitilaympäristöön vuoden 2021 aikana. Hanketta on suunniteltu yhdessä Opetushallituksen sekä erillisyyksiköinä toimivien Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) ja Ylioppilastutkintolautakunnan kanslian (YTL) henkilöstön kanssa. Tavoitteena on synergiaetujen saavuttaminen siten, että erillisyyksiköiden toiminnallinen riippumattomuus säilyy. Hankkeen valmistelussa keskeisiä periaatteita on, että fyysinen, digitaalinen ja sosiaalinen työympäristö vahvistaa vuorovaikutusta, yhteistyötä ja työhyvinvointia sekä kestävästä kehityksen periaatteita.

Rahoitustaulukko vuodelle 2020 liitteenä 4.

4. Riskienhallinta

Opetushallituksen riskienhallintapolitiikan mukaan riskienhallinta on osa johtamista ja päätöksentekoa. Riskienhallinta sisältyy suunnittelun ja seurannan prosesseihin, operatiiviseen toimintaan ja hankkeisiin sekä niihin liittyvään päätöksentekoon. Riskienhallinta on ennakoiva näkökulma toimintaan ja sen tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa tukemalla tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan kehittämistä.

Opetushallituksessa toteutettiin riskienhallintapolitiikan mukaisesti laaja riskienarviointi vuonna 2019. Arvion mukaan strategisiksi tai merkitykseltään kriittisiksi luokitellut riskit on ryhmitelty tulossopimukseen seuraavasti:

- Talouteen liittyvät riskit
- Valtionavustustoimintaan liittyvät riskit
- Johtamisjärjestelmään liittyvät riskit

- Maksulliseen palvelutoimintaan liittyvät riskit
- Palvelutuotantoon liittyvät riskit
- Osaamiseen, henkilöstöön ja uudistumiskykyyn liittyvät riskit
- Tietoon liittyvät riskit

Opetushallitus huomioi ja käsittelee riskit riskienhallintapolitiikan mukaisesti osana johtamisjärjestelmää.

Selkeä rahoitus ja toimiva työnjako, hyvä yhteistyö sekä ennakointi tehostavat toimintaa ja parantavat ministeriön ja Opetushallituksen työn yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

5. Erityiset kehittämiskohteet

Erityisiä kehittämiskohteita vuosina 2020-2023 ovat:

- Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus valmistelevat yhteistyössä digitaalisten palvelujen hallintamallin. Hallintamallilla varmistetaan hallinnonalan (ml. koulutuksen järjestäjät) tiedon ja palveluiden yhteentoimivuus ja ohjataan palveluiden kehittämistä. Tavoitteena on ottaa malli käyttöön vuonna 2020.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus kehittävät yhdessä valtionavustustoimintaa osana strategista toiminnan ohjausta. Valtionavustustoiminnassa parannetaan avustusten tarkoituksenmukaista kohdentumista ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Tavoitteena on, että valtionavustustoiminta osana kokonaiskehittämistä on vaikuttavaa, tehokasta ja läpinäkyvää.
- Opetushallitus kehittää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa ennakointijärjestelmää työ-, koulutus- ja elinkeinoasiainneuvoston linjausten pohjalta.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön ja Opetushallituksen määrärahojen seuranta- ja raportointijärjestelmät sekä toimintamallit yhtenäistetään ajantasaisen ja laadukkaan raportointitiedon tuottamiseksi.
- Opetushallitus kehittää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa varhaiskasvatusta ja taiteen perusopetusta koskevia indikaattoreita.

6. Voimassaolo ja seuranta

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriön ja viraston välillä käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä ja ministeriön tilinpäätöksessä koskien kirjanpitoyksikköjä sekä tarvittaessa erillisissä ministeriön ja viraston välisissä kokouksissa. Virasto raportoi opetus- ja kulttuuriministeriölle edellä esitettyjen tavoitteiden, myös konkreettisten toimien, saavuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä vaikuttavuudesta vuosittain tilinpäätösasiakirjassaan sekä tarkoituksenmukaisesti yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon näkökulmasta ja toimittaen edellisiä koskevat voimassaolevat suunnitelmat ministeriölle vuosittain helmikuun loppuun mennessä.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus seuraavat tavoitteiden toteutumista ja määrärahojen riittävyttä ja ryhtyvät toimenpiteisiin mikäli tavoitteita ei pystytä saavuttamaan Opetushallitukselle osoitetuilla resursseilla.

Allekirjoitukset

Helsingissä 27.1.2020

Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen

Pääjohtaja Olli-Pekka Heinonen

Liitteet

Liite 1. Toimintaympäristön analyysi

Liite 2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Liite 3. Toiminnallinen tuloksellisuus

Liite 4. Voimavarojen hallinta

Liite 5. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen painopisteet

Liite 1. Toimintaympäristön analyysi

Toimintaympäristön muutokset haastavat kasvatuksen ja opetuksen alaa tällä hetkellä enemmän kuin ennen. Yhteiskunnan kompleksisuus, digitalisaatio, väestönkehitys, eriarvoistuminen, arvojen ja asenteiden muutokset sekä yhä lisääntyvät globaalit ongelmat, kuten ilmastomuutos luovat sekä epävarmuutta että uusia mahdollisuuksia uudistua. Vahva kansallinen ja erinomaisia tuloksia saavuttanut koulutusjärjestelmämme joutuu myös koetukselle kohdattaessaan palveluverkoston muutospainet, oppimisympäristöjen teknologiset mahdollisuudet ja oppijoiden yhä moninaistuvammat tarpeet ja hyvinvointiin liittyvät ongelmat.

Suomen ennustetun väestökehityksen mukaan 0-2-vuotiaiden ikäluokka pienenee 8 % vuodesta 2017 vuoteen 2025 ja 12 % vuoteen 2040. Vastaavat luvut 3-5-vuotiaiden osalta on 16 % ja 20 %. Kuusivuotiaiden ikäluokka pienenee 18 % vuodesta 2017 vuoteen 2025 ja 21 % vuoteen 2040 ja lisäksi alueellinen vaihtelu väestökehityksessä on huomattava. Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen palveluverkko kohtaa haasteita väestörakenteen muutoksessa. Koulutuksellista tasa-arvoa haastaa lisäksi ruotsinkielisten ja vähemmistökielisten oppimistavoitteiden suomenkielistä heikompi saavuttaminen. Myös sukupuolten väliset erot oppimistuloksissa ja alueelliset erot oppimisen tuessa koettelevat peruskoulujärjestelmäämme.

Globaalisti koulutukseen osallistuminen on lisääntynyt, mutta monissa maissa koulutusjärjestelmät eivät tuota tavoiteltuja oppimistuloksia. Suomella on mahdollisuus vahvistaa rooliaan globaalin oppimiskriisin ratkaisemisessa mm. koulutusviennillä. Vienti on kasvanut vuodesta 2015 merkittävästi. Education Finland -kasvuohjelmassa oli tuolloin jäsenenä 28 suomalaista koulutusviennin toimijaa, nyt vuonna 2019 mukana on yhteensä 120 yritystä ja lisäksi 64 starttivaiheen yritystä. Jäsenmäärä on edelleen kasvussa.

Kansainvälisyyden tasa-arvon kannalta on huolestuttavaa, että nuorten liikkuvuus koulutuksen aikana on osin hieman vähentynyt. Myös Suomen eri alueiden, sukupuolen ja alojen mukaan on vaihtelua liikkuvuudessa. Varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa kohdataan myös ympäröivän yhteiskunnan asenneilmaston vaikutus lapsiin ja nuoriin. Tutkimuksen mukaan nuoret ovat keskimääräistä suvaitsevaisempia asenteissaan ja myönteiset asenteet ovat lisääntyneet mutta samaan aikaan kuitenkin maahanmuuttoon kriittisesti suhtautuvien määrä ei ole pienentynyt. Lisäksi maahanmuuttajataustaiset nuoret ja tytöt kokevat useammin syrjintää kuin suomalaistaustaiset nuoret ja pojat.

Hyvinvointi on tärkeä tekijä oppimisen taustalla. Kouluterveyskyselyn vuonna 2019 julkaistujen tulosten mukaan lasten ja nuorten hyvinvoinnissa on ongelmia ja eroja niin koulutusmuotojen kuin sukupuolten välillä. Koulukiusaamisessa on havaittavissa positiivinen laskeva trendi mutta seksuaalisen häirinnän kokemukset ovat yleisiä yläkouluissa sekä toisen asteen oppilaitoksissa ja erityisesti tyttöihin kohdistuvana. Lasten ja nuorten terveystottumuksissa on myönteistä kehitystä, mutta huolenaiheena ovat mm. ylipaino ja liikuntaa harrastavien nuorten määrän merkittävä väheneminen. Koulu-uupumuksessa on havaittavissa kasvua erityisesti perusopetuksen yläluokilla ja lukioissa.

Väestön koulutustaso Suomessa ei ole enää juuri noussut. Vuodesta 2008 vuoteen 2018 korkeakoulutettujen osuus on noussut vain 3 % ja on nyt 41 %. Aikuiskoulutukseen osallistuminen on Tilastokeskuksen tuoreimman tiedon mukaan vuodelta 2017 samalla tasolla kuin 1990-luvulla. Olemme kuitenkin onnistuneet vähentämään koulutuksen ja työn ulkopuolelle jäävien nuorten osuutta ja toimet oppivelvollisuuden pidentämiseksi tullevat vielä parantamaan tilannetta.

Ikäluokkien pientyminen ja työvoiman saatavuuden ja kohtaannon ongelmat eivät kuitenkaan helpota osaamistason nostamista ja asettavat uusia vaatimuksia koko koulutusjärjestelmälle. Tarvitsemme koulutusjärjestelmän, joka mahdollistaa joustavat opintopolut sekä nuoruudessa että työuran aikana ja yhteiskunnan, joka mahdollistaa jatkuvan oppimisen ja osaamisen hankkimisen eri tavoin – entistä enemmän myös formaalin koulutuksen ulkopuolella. Erilaisen kansainvälisen osaamisen hyödyntämistä suomalaisessa työelämässä ja laajemminkin

yhteiskunnassa on myös tärkeä tarkastella. Meidän on rakennettava koulutusjärjestelmän lisäksi suomalaista osaamisjärjestelmää.

Liite 2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tavoite/ toimenpide sekä mittarit	2019 arvio	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Vaikutustavoite 1: Yhteisöllinen kehittäminen ja johtaminen vahvistuvat					
Opetushallitus on					
<ul style="list-style-type: none"> – tukenut oppivien yhteisöjen kykyä ja keinoja vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta ja toimijuutta turvallisissa oppimisympäristöissä – kehittänyt tietotuotannon sisältöä ja menetelmiä sekä lisännyt tiedon hyödyntämistä hyvinvoinnin edistämiseksi ja uusien toimintatapojen luomisessa – vahvistanut moniammatillisuutta, yhdessä toimimista ja yhteiskehittämistä 					
1.1 Osallisuus ja vaikuttamismahdollisuudet oppilaitoksissa:					
Hyvät vaikutusmahdollisuudet koulussa, %					
Perusopetuksen 8.-9.-luokat	12,4		13,0		14,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	13,8		14,5		15,0
Ammatillinen koulutus	27,8		28,5		29,0
1.2. Kasvuympäristön turvallisuus: tavoitteena vähentää koulukiusaamista.					
Kokemukset koulukiusaamisesta, %					
Perusopetuksen 8.-9.-luokat	5,5		5,2		4,9
Lukio 1. ja 2. vuosi	1,1		1,0		0,9
Ammatillinen koulutus	3,6		3,3		3,0

1.3 Oppivan yhteisön ja oppilaitosjohtamisen tilannekuva	Selvityksen perusteella laadittu tilannekuva				Kehitys edennyt myönteiseen suuntaan tilannekuva
Vaikutustavoite 2: Hyvinvointi paranee					
Opetushallitus on					
<ul style="list-style-type: none"> – tukenut oppivien yhteisöjen kykyä ja keinoja vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta ja toimijuutta turvallisissa oppimisympäristöissä – kehittänyt tietotuotannon sisältöä ja menetelmiä sekä lisännyt tiedon hyödyntämistä hyvinvoinnin edistämiseksi ja uusien toimintatapojen luomisessa – vahvistanut moniammatillisuutta, yhdessä toimimista ja yhteiskehittämistä 					
2.1 Osallisuus: Kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä, %					
Perusopetuksen 8.-9.-luokat	56,6		57,2		58,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	56,6		57,1		58,0
Ammatillinen koulutus	64,8		65,7		66,3
2.2 Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointi					
2.2.1 Koettu terveydentila keskinäisen tai huono, %)					
Perusopetuksen 8.-9.-luokat	20,9		20,3		19,5
Lukio 1. ja 2. vuosi	21,2		20,5		19,7
Ammatillinen koulutus	23,2		22,5		21,7
2.2.2 Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %					
Perusopetuksen 8.-9.-luokat	21,9		23,2		24,5

Lukio 1. ja 2. vuosi	13,9		14,8		15,5
Ammatillinen koulu- tus	15,0		16,2		17,4
2.2.3 Kouluruokailun ulkopuolelle jäämisen vähentäminen (ei kouluruokailuun osallistuneet, %)					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	36,5		33,0		30,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	30,3		26,5		23,0
Ammatillinen koulu- tus	36,4		31,5		27,0
2.2.4 Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille, %					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	31,4		32,0		32,5
Lukio 1. ja 2. vuosi	28,7		29,3		30,0
Ammatillinen koulu- tus	29,7		30,4		31,0
2.2.5 Pitää koulunkäynnistä, %					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	60,0		60,8		62,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	70,8		72,5		73,0
Ammatillinen koulu- tus	81,5		82,3		83,0
Vaikutustavoite 3: Kansainvälisyys lisääntyy					
<p>Opetushallitus on</p> <ul style="list-style-type: none"> – mahdollistanut liikkuvuuden kasvun ja yhteistyön lisääntymisen – edistänyt koulutusvientiä ja rakentanut maakuvaa niin, että Suomi näyttäyty kiinnostavana ja houkuttelevana korkean osaamisen maana – lisännyt avarakatseisuuden, Agenda 2030:n sekä kotikansainvälistymisen ymmärrystä ja toteutumista yhteiskunnassa 					

3.1 Liikkuvuusohjelmiin osallistuneiden määrä	30 000	32 000	34 000*	37 000*	40 000*
3.2 Osuus EU-komission jakamasta, keskitetystä Erasmus+ -rahoituksesta (%)	3,0	3,5	3,5	4,0	4,0
3.3 Koulutusvienti					
Education Finland -ohjelmaan hyväksytyjen ja jäsenmaksun maksaneiden yritysten ja organisaatioiden määrä	120	135	150	150	150
Ohjelmassa mukana olevien, kasvuvaiheeseen päässeiden PK-yritysten koulutusviennin liikevaihdon kasvu (%)	10	10	10	10	10
Asiakkaiden (jäsenyritysten) tyytyväisyys palveluiden laatuun (1-5)	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
3.4 OPH:n englanninkielisten verkkopalvelujen kävijämäärät	1 600 000	1 750 000	1 900 000	2 050 000	2 200 000
Vaikutustavoite 4: Osaamistaso nousee					
<p>Opetushallitus on eri kumppaneiden kanssa</p> <ul style="list-style-type: none"> – uudistanut koulutuksen ja osaamisen hankkimisen kehittämisprosesseja – joustavoittanut koulutusjärjestelmää vastaamaan yhteiskunnan osaamistarpeisiin ja yksilöiden mahdollisuuksia kasvaa potentiaaliinsa ennakoititiedon avulla – kehittänyt strategioita ja keinoja, joilla vahvistetaan toimijoiden osaamista. 					
4.1 Varhaiskasvatukseen osallistuneiden	73,9	74,2	74,6	74,8	75,0

osuus 1-6 -vuotiaista (31.12.2018)					
4.2 Esiopetusta saavien lasten osuus esiopetusikäisten ikäluokasta (2017), %	99,0	99,2	99,4	99,6	99,6
4.3 Keskeyttäminen 2016/2017 (tuorein), %					
Lukiokoulutus	1,6	1,4	1,2	1,1	1,0
Ammatillinen koulutus	6,7	6,5	6,3	6,1	5,9
Ammattikorkeakoulutus	6,1	5,9	5,7	5,6	5,5
Yliopistokoulutus	5,2	4,9	4,8	4,7	4,6
4.4 Läpäisy: koulutuksen suorittaneiden osuus kolmen vuoden päästä aloittamisesta (aloituslukuvuosi 2013/2014)					
Lukiokoulutus	69,5	69,7	69,8	69,9	70,0
Ammatillinen koulutus	64,1	64,5	65,0	65,5	66,0
4.5 Ammatillisen koulutuksen opiskelijapalaute (2018): Opintojen aikana muualla hankkimani osaaminen (muut opinnot, työkokemus, harrastukset, muutoin hankittu osaaminen) selvitetiin ja sen perusteella HOKSia tarvittaessa päivitettiin. (1-5)	3,8	3,9	4,0	4,1	4,2
Vaikutustavoite 5: Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus lisääntyvät					
Opetushallitus on					
– tukenut toimijoita niin, että koulutus järjestetään tasa-arvoisesti ja laadukkaasti huomioimalla yksilöiden lähtökohdat ja tarpeet sekä alueelliset ja kielelliset erityispiirteet.					

– tukenut teknologian hyödyntämistä tasa-arvon turvaamiseksi.					
5.1 Varhaiskasvatukseen osallistuminen alueittain (2018) Varhaiskasvatukseen osallistuneiden osuudet 1-6 -vuotiaista, maakuntien osuuk-sien keskihajonta (vuonna 2018 maakunta-osuuk-sien vaihteluväli 69,1 – 79,1 %; valtakunnan kes-kiarvo 73,9)	4,5	4,4	4,3	4,2	4,1
5.2 Koulutukseen siirtyminen perusasteen jälkeen alueittain					
Lukiokoulutukseen siirtyminen. Perus-opetuksesta suoraan lukiokoulutukseen siirtyneiden osuudet (2017), maakuntien keskihajonta (vuonna 2017 maakuntien vaihteluväli oli 45,0 – 60,4 %, pl. Ahvenanmaa, valtakunnan kes-kiarvo 53,0, %)	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2
Ammatilliseen koulu-tukseen siirtyminen. Perusopetuksesta suoraan ammatilli-seen koulutukseen siirtyneiden osuudet (2017), maakuntien keskihajonta (vuonna 2017 maakuntien vaihteluväli oli 33,4 – 48,6 %, pl. Ahvenanmaa, valtakunnan kes-kiarvo 41,3 %)	3,4	3,2	3,0	2,7	2,5
Perusopetuksen päättäneiden osuu-det, (2017), jotka ei-vät välittömästi siirty-neet mihinkään kou-lutukseen, maakun-tien keskihajonta (vuonna 2017 maakuntien vaihteluväli oli 0,8 – 4,3%,	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6

pl. Ahvenanmaa, valtakunnan keskiarvo oli 3,1 %)					
5.3 Digilaitteiden, välineiden ja oppimateriaalien käyttö opettajilla ja oppilailla yleisopetuksessa					
Opeka -itsearviointin perusteella (2019, valtakunnallinen keskiarvo)					
Arvio yleissivistävien oppilaitosten teknologisista valmiuksista (0-4)	2,94	3,2	3,3	3,35	3,40
Arvio yleissivistävien oppilaitosten tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytöstä (0-4)	1,63	1,7	1,75	1,8	1,85
5.4 Muodollisesti kelpoisten opettajien osuus, % (2016)					
Esi- ja perusopetus	94,7		96,0		96,5
Lukiokoulutus	98,0		98,5		99,0
Ammatillinen koulutus	90,0		91,0		92,0
Vapaa sivistystyö	82,3		83,0		83,5
5.5 Tasa-arvoinen arviointi: Perusopetuksen päättötodistuksessa annettujen arvosanojen vastavuus oppimistulosten arvioinneissa saatuihin tuloksiin	Oppimistulosten arvioinnit osoittavat eroja				Erot ovat pienentyneet oppimistulosten arviointien perusteella

Liite 3. Toiminnallinen tuloksellisuus

Tuotokset ja laadunhallinta

Suoritteet ja julkishyödykkeet

Mittarit	2019 arvio	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Opintopolku-palvelun kävijämäärä (lkm)	8 000 000	8 500 000	9 000 000	9 200 000	9 400 000
Opintopolku-palvelussa julkaistujen koulutusten määrä (lkm)	18 000	20 000	24 000	27 000	30 000
Oma Opintopolussa tarjolla olevat palvelut (lkm)	3	5	6	7	8
KOSKI, kansalaisten kirjautumiset (lkm)	400 000	440 000	485 000	530 000	585 000
KOSKI, kansalainen jakanut tietoaan linkillä	18 000	20 000	23 000	30 000	35 000
Asiakaspalveluratkaisussa käsiteltävät asiat (lkm)	16 000	20 000	24 000	28 000	25 000
Myynnissä olevien julkaisujen ja vähälevikkisten oppimateriaalien määrä (kpl)	430	450	500	500	500
Saatavilla olevien oppimista	100	120	150	180	220

tukevien kustannettujen digimateriaalien määrä (kpl)					
Maksullisten koulutusten ja tapahtumien koulutettavapäivät (kpl)	6 500	7 000	7 000	8 000	8 000
Julkaistujen opsiemäärä ePerusteet -palvelussa (lkm)	480	500	620	700	750

Palvelukyky ja laatu

Mittarit	2019 arvio	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Tutkinnon tunnustaminen (päätösten käsittely-aika, kk)	3	3	2,7	2,5	2,5
Kansainvälinen ohjelmatoiminta (joka 3. vuosi; 1-100)	-	-	92	-	-
Maksullinen koulutus (1-5)	4,1	4,1	4,1	4,1	4,1
Hakijapalaute Opintopolusta (1-5)	4,0	4,1	4,2	4,3	4,3
Kuljettajakoulutuksen tarkastusten määrä (lkm) perustaso ja jatkokoulutus	20	20	20	20	20

Toiminnallinen tehokkuus

Tuottavuus

Mittarit	2019 arvio	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Valtionavustus-päätökset kpl/htv	250	250	250	250	250
Kansainvälisten toimintojen apurahapäätökset kpl/htv	53	60	60	60	60
Koulutettava-päivät/htv	860	860	860	860	860

Taloudellisuus ¹⁾

Mittarit	2019 arvio	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Valtionavustus-prosessi 1 000 euroa/htv	95	90	80	75	75
Kansainväliset liikkuvuus- ja yhteistyöohjelmat 1 000 euroa/htv	110	100	100	95	95

1) Mittari tarkoittaa kyseiseen toimintoon käytettyjä toimintamenojen bruttoeurojen sekä toimintoon käytettyjen henkilötyövuosien suhdetta.
Tietolähde: toimintolaskenta.

Kustannusvastaavuuslaskelmat

Maksullinen palvelutoiminta, liiketaloudellinen, vähälevikkinen (1 000 euroa)	2019 TA	2020 TAE	2021 kehys	2022 kehys	2023 kehys
Maksullisen toiminnan tuotot	1 300	1 350	1 200	1 200	1 200
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	2 000	2 000	1 820	1 820	1 820
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 700	- 650	- 620	- 620	- 620
Kustannusvastaavuus, %	65	68	66	66	66
Hintatuki	620	620	620	620	620
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen, %	96	99	100	100	100

Maksullinen palvelutoiminta, muut liiketaloudelliset suoritteet (1 000 euroa)	2019 TA	2020 TAE	2021 kehys	2022 kehys	2023 kehys
Maksullisen toiminnan tuotot	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	1 000	880	880	880	880
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	0	120	120	120	120
Kustannusvastaavuus, %	100	112	112	112	112

Maksullinen palvelutoiminta, julkis-oikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)	2019 TA	2020 TAE	2021 kehys	2022 kehys	2023 kehys
Maksullisen toiminnan tuotot	570	500	500	500	500
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	900	900	900	900	900
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 330	- 400	- 400	- 400	- 400
Kustannusvastaavuus, %	63	56	56	56	56
Maksullinen palvelutoiminta, julkis-oikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)	2019 TA	2020 TAE	2021 kehys	2022 kehys	2023 kehys
Maksullisen toiminnan tuotot	570	500	500	500	500
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	900	900	900	900	900
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 330	- 400	- 400	- 400	- 400
Kustannusvastaavuus, %	63	56	56	56	56

Liite 4. Voimavarojen hallinta

Konsernitavoitteet (henkiset voimavarat, toimitilat ja infrastruktuuri, muut konsernitavoitteet)

Mittari	2019 arvio	2020 tavoite	2021 tavoite	2022 tavoite	2023 tavoite
Henkilötyövuodet (toimintamenot, htv)	326	326	324	322	320
Työtyytyväisyysindeksi (VM Baro)	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
Sairauspoissaolot (pv/htv)	9,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Koulutuspäivät (työpäiviä/htv)	2	3	3	3	3
Johtaminen (VM Baron johtajuusindeksi)	3,4	3,5	3,6	3,6	3,6
Tilat (tilatehokkuus m ² /hlö)	22,1	19,5	15,5	15,5	15,5
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	21	25	30	30	30
Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskeva mittari (onko laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat sekä konkreettiset toimet)	laaditaan 01/2020				

Kestävää kehitystä koskeva mittari (konkreettiset toimet)	kyllä/ei				
Digitaalisuutta koskeva mittari (konkreettiset toimet)	kyllä/ei				

*) Htv-kehitys on pitkälti riippuvainen mm. nettoutuksen piirissä olevista projekteista, niiden kestosta sekä perustointamenojen rahoituksesta.

Määrärahat erillisessä excel-taulukossa.

Liite 5. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen painopisteet

Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen painopisteet vuosille 2020-2023:

- Johtamisosaamisen ja yhteisöllisen kehittämisen vahvistaminen
- Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen
- Osallisuuden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen oppimisyhteisöissä
- Oppimisen tuen ja yksilöllisten oppimispolkujen uudistaminen
- Arviointiosaamisen ja laadunhallinnan vahvistaminen
- Kielellisen ja kulttuurisen osaamisen vahvistaminen
- Digitalisaation tasa-arvon lisääminen
- Kestävän elämäntavan vahvistaminen
- Jatkuvan oppimisen ja osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen vahvistaminen